

Враховуючи структурну складність інформаційної системи екологічно-спрямованого управління інвестиційною діяльністю на підприємстві, необхідність безперервного моніторингу стану інвестиційних ринків, динаміки показників функціонування господарського суб'єкту, контролю за здійсненням поточних інвестиційних проєктів підприємства, слушним інструментом підтримки управлінських рішень для оперативного та ефективного управління у цій сфері є моделювання оптимального екологічно-орієнтованого інвестиційного портфелю. Це дозволяє: 1) оперувати значними масивами даних для аналізу загальної ситуації та основних трендів на ринку екологічних інвестицій; 2) оцінювати привабливість альтернативних сценаріїв розгорнення подій з огляду на одержання підприємством-інвестором конкурентних переваг; 3) прогнозувати фінансові та екологічні наслідки прийняття інвестиційних рішень; 4) оптимізувати наповнення інвестиційних портфелів підприємства відповідно до економічних та екологічних цілей його розвитку.

Література: 1. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента / И.А. Бланк – М.: Омега-Л, 2008. – 660 с.

Титаренко Г.Б.,
*к.е.н., доцент, докторант Національного університету ДПС України,
м. Ірпінь, Україна*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Загострення суперечностей сучасної епохи, пошуки відповіді на надзвичайно складні питання та виклики часу потребують адекватних наукових підходів до пізнання суспільних процесів. Існуючі теорії суспільного розвитку не дають відповіді на запити життя, не в змозі охопити реалії сьогодення та виконати прогностичну функцію. Ще більше загострилися потреби оновлення світоглядних та методологічних підходів у суспільствознавстві в умовах посилення впливу глобалізації розвитку людства.

За методологічний напрям дослідження інноваційного розвитку економічних систем у світовому масштабі в ретроспективі та тенденцій інноваційного розвитку економічної системи в Україні на сьогодні доцільно обрати інституціоналізм. Це пов'язано, насамперед, з тим, що сучасний стан економічної теорії багато дослідників характеризують як кризовий. Провідний її напрям – неокласична економічна теорія – тривалий час піддається нищівній критиці за нереалістичність основних передумов і теоретичних положень, невідповідність висновків і наукових прогнозів реаліям життя. Між тим, інституціоналізм, що позиціонує себе як альтернативний мейнстріму напрям розвитку економічної теорії, являє собою сукупність часткових знань (окремих теорій), мало пов'язаних з собою в цілісну систему, через що не можна його вважати цілісною економічною теорією.

Головною причиною такого стану світової економічної науки наковці [2] бачать у слабкості її методологічних позицій. Оновлення методологічних засад економічної теорії передбачає, за їх думкою, здійснення ряду кроків. Першим є перехід до нової парадигми пізнання процесів, що відбуваються в природі та суспільному житті – мова йде про застосування принципів і підходів системно-синергетичного наукового дослідження. Дж. Ходжсон зазначав: «необхідно не стільки розвивати інституціоналізм як такий, скільки синтезувати певні елементи інституціоналістського, марксистського та посткейнсіанського аналізу» [3, с. 54].

Інституціоналізм — напрям сучасної економічної думки, об'єктами дослідження якого є певні інститути (корпорація, держава, профспілки), а також правові, психологічні та морально-етичні аспекти. Ці інститути, на думку представників інституціоналізму, — рушійні сили розвитку суспільства. Теоретики інституціоналізму критикували вади традиційної економічної школи за відрив від соціальних проблем, виступали за соціологізацію економічної науки. Слід зауважити, що інституціоналізм не є єдиною теорією. В його рамках існують різні підходи і концепції, які розглядають широке коло проблем. В роботі [2] досліджено інституційний підхід у визначенні сутності економічної системи. Автор вважає, що поза системністю економіки не можуть відтворюватися економічні відносини і інституції, неможливі економічні закономірності

і тенденції. А отже, неможливі прогнози розвитку економіки, неможливе проведення чітко скоординованої і ефективної, економічної політики.

Ринкові перетворення в Україні, нібито є ілюстрацією теоретичних надбань неокласицизму. Дійсно, система граничних вартісних величин, за теорією економістів неокласичної школи, створює структурно-функціональний каркас економіки. Неокласична теорія стверджує, що функціонування конкурентного ринкового механізму забезпечує рівноважні ціни і максимальну збалансованість народного господарства. Але, в цій теорії не враховується роль інституційних чинників, тобто, за твердженням [1, с.10] поза межами інституційного середовища зникає вектор розвитку системи. Неповноцінність даної теорії підтвердилось економічною кризою в кінці 20-х років минулого століття, тому виникають нові течії даної теорії, які мали назву «неокласичного синтезу». Саме в моделі неокласичного синтезу, особливо в ортодоксальному кейнсіанстві, різко зростає увага до інституційних факторів, які стримують дію цінового механізму в умовах ринкових відносин.

Вчені [1, с.12] визначають декілька питань з проблеми тотожності економічної і інституційної систем: інституційні фактори мають екзогенний чи ендогенний характер; яку роль вони відіграють в економіці; яка ефективність їх функціонування; як інституції трансформуються тощо. В рамках дослідження доречним є те, що інституціоналізм вивчає як працює економічна система, система, в якій ми отримуємо і витрачаємо наші доходи. Добробут людського суспільства залежить від достатку товарів і послуг, а це, в свою чергу, залежить від продуктивності економічної системи. Вищенаведене дозволяє з певністю стверджувати, що економічна система і інституційна система не тотожні, але остання керує першою.

Література. 1. Одягайло Борис Михайлович. Генеза та глобалізаційна адаптивність економічної системи (інституціональний підхід). — Л. : Магнолія плюс, 2006. — 376с. **2.** Степаненко С.В. Інституціональний аналіз економічних систем (проблеми методології): Монографія. — К., КНЕУ, 2008. — 312 с. **3.** Ходжсон Джеффри. Экономическая теория и институты: Манифест современной институциональной экономической теории: Пер. с англ. — М.: Дело, 2003,

Фарат О.В.,
доцент кафедри ЕПМПД,
Крук М.П.,
студент НУ «Львівська Політехніка»,
м. Львів, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Одним з основних чинників економічного зростання будь-якої країни у нинішніх умовах є реалізація розвитку інвестиційно-інноваційного потенціалу національної економіки. На сьогоднішній день у розвинутих країнах основну частку приросту національного доходу складають впровадженні у виробництво результати наукових досліджень та розробок. Що стосується України, то тут ситуація склалася таким чином, що інвестиційно-інноваційна активність суб'єктів господарювання характеризується низьким рівнем розвитку. Основними причинами низького рівня розвитку підприємств України, що здійснюють інвестиційно-інноваційну діяльність є: відсутність мотивації підприємців здійснювати інноваційні проекти; недостатня кількість інвестиційних ресурсів; недостатня поінформованість підприємств про рівень свого інноваційного потенціалу. Тому постає завдання у вирішенні проблем сталого розвитку на рівні їх інвестиційно-інноваційного потенціалу. На думку В. Кузьмінського, інноваційно-інвестиційний потенціал підприємства (галузі або регіону) - це здатність і готовність корпорації здійснювати ефективну інноваційну діяльність. (Здатність – це наявність і збалансованість структури потенціалу (ресурсів, необхідних для інноваційної діяльності), готовність – достатність рівня розвитку потенціалу та наявних ресурсів для здійснення інноваційної діяльності). Інвестиційно-інноваційна політика є ядром загального потенціалу корпорації і характеризується ресурсом інноваційної діяльності, до якого входять: кадрова складова, матеріально-технічна база, фінансування, наукова інформація, інтелектуальна власність та інноваційна інфраструктура [2, с. 7].